

UNIVERSITATEA DE STUDII EUROPENE DIN MOLDOVA

ȘCOALA DOCTORALĂ

„ȘTIINȚE JURIDICE ȘI RELAȚII INTERNAȚIONALE”

Cu titlu de manuscris

C.Z.U.: 341.215.43:341.231.14(043.2)

FUIOR ARTUR

**IMPACTUL JURISDICȚIEI INTERNAȚIONALE ȘI EUROPENE
ASUPRA INCLUZIUNII SOCIALE A REFUGIAȚILOR**

**SPECIALITATEA ȘTIINȚIFICĂ: 552.08 DREPT INTERNAȚIONAL ȘI EUROPEAN
PUBLIC**

Rezumatul tezei de doctor în drept

CHIȘINĂU, 2026

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale, ”Științe Juridice și Relații Internaționale” a Universității de Studii Europene din Moldova

Conducător de doctorat

LÎSENCO Vladlena, Conf. univ., Dr. hab.

Componenta Comisiei de susținere publică a tezei de doctor

1. Președinte: POALELUNGI Mihai, Prof. univ., Dr. hab. în drept
2. Conducător de doctorat: LÎSENCO Vladlena, Conf. univ., Dr. hab.
3. Referent oficial: BURUIAN Alexandru, Prof. univ., Dr. hab.
4. Referent oficial: GAMURARI Vitalie, Conf. univ. Dr.
5. Referent oficial: ZAHARIA Virginia, Conf. univ. Dr.

Susținerea publică va avea loc la data 24.03.2025, ora 10:00, în ședința Comisiei de susținere publică a tezei de doctor din cadrul Școlii Doctorale „Științe Juridice și Relații internaționale” a Universității de Studii Europene din Moldova, mun. Chișinău, or. Chișinău, str. Gh. Iablocikin 2/1, Republica Moldova, Sala 200A

Teza de doctorat și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, la Biblioteca Universității de Studii Europene din Moldova și pe pagina web a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (<https://anacec.md/ro/technical-staff/evaluations>).

Rezumatul a fost expediat pe data _____.

Președinte al Comisiei de susținere publică:	_____	POALELUNGI Mihai Prof. univ., Dr. hab. în drept
Conducător de doctorat:	_____	LÎSENCO Vladlena Conf. univ., Dr. hab.
Autor:	_____	FUIOR Artur

CUPRINS

REPERE CONCEPUTALE ALE CERCETĂRII	1
CONȚINUTUL TEZEI.....	6
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI	21
BIBLIOGRAFIA.....	23
LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI.....	25
ADNOTARE (limba română, engleză, rusă).....	26

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei. Stimularea celor mai primordiale și actuale valori sociale, protecția și garantarea refugiaților prin anumite proceduri efective de evitare a consecințelor produse prin atentare la viața lor. În funcție de necesitatea valorilor afectate de fenomenul persecuției, expus în diverse momente fiind necesar aspectul de apărare socială a țării gazdă. Este necesar asigurarea unui climat sigur, primordial crearea unei baze juridice complexe moderne, care să rădea soluții și metode reale de ajutor refugiaților. Acțiunile de persecuție sunt adesea rezultatul unor fenomene sau condiții care fac ca anumite grupuri de oameni să fie supuși la violență, discriminare și tratament nedrept în țările lor de origine. Nivelul de încredere al populației în necesitatea ajutorului pentru refugiați variază în funcție de țară, cultură, politică și alți factori. Pentru evitarea unor astfel de efecte sociale, se cere efectuarea unor norme moderne practice de ajutor, garanție a zilei de mâine.

Pericolul social al refugiaților este un subiect complex și controversat care poate fi abordat din mai multe perspective. Este important să ne amintim că refugiații sunt persoane care au fugit din țările lor de origine din cauza persecuției, conflictelor sau altor amenințări grave la adresa vieții lor. Aceștia caută protecție și siguranță în alte țări, iar majoritatea lor sunt victime ale circumstanțelor și au nevoie de sprijin. Când vine vorba de știința ajutorului pentru refugiați, există cercetări și studii care pot oferi o înțelegere mai clară a conceptului de pericol social asociat cu refugiații.

Cercetările în domeniul științelor sociale și comportamentale au arătat că percepțiile publice cu privire la refugiați pot fi influențate de dezinformare, stereotipuri și prejudecăți. Aceste studii analizează cum aceste percepții pot duce la discriminare și ostilitate față de refugiați și cum pot fi corectate sau schimbate prin educație și conștientizare. Economia este un alt domeniu de interes în cercetarea ajutorului pentru refugiați. Studiile au analizat impactul economic al primirii refugiaților într-o țară gazdă și au constatat că, deși pot apărea presiuni inițiale asupra resurselor, refugiații pot aduce contribuții semnificative la economia gazdă pe termen lung prin forța lor de muncă și antreprenoriat. Cercetarea de opinie publică poate ajuta la înțelegerea modului în care opinia publică se schimbă în timp și cum pot fi influențate atitudinile față de refugiați prin comunicare și educație.

Adevăratul nivel de compasiune față de refugiați în Europa a provocat, într-adevăr, contradicții și dispute în societate. Aceste contradicții reflectă o gamă largă de opinii și preocupări, dar totul se rezidă la normele și convenția internațională. Toate aceste aspecte și-au găsit o anumită gamă de soluții concrete în studiul dat, care vor fi necesare indivizilor oficiali de

implimentare a legii, dar mai cu seamă legiuitorului care are sarcina de aplicativitate a scutului de protecție. În acest sens stabilim absența în literatura de specialitate, lucrări științifice despre pericolul social și consecințele neîncadrării refugiaților pe arena mondială, ba mai mult, niciunde nu putem regăsi o realitate a pericolului exilării tuturor refugiaților care devine o masă de indivizi foarte instabilă.

Opiniile și discuțiile privind refugiații pot varia în manualele și cursurile universitare, iar ceea ce este acoperit în aceste manuale și cursuri poate depinde de programa de studiu specifică și de resursele disponibile în instituția academică. Cu toate acestea, în multe țări, subiectele legate de migrație și refugiați sunt studiate în cadrul mai multor discipline academice, inclusiv științe politice, sociologie, studii de dezvoltare, drept internațional, relații internaționale și multe altele.

În domeniul științelor și studiilor despre refugiați, există o serie de aspecte care sunt adesea discutate și abordate, dar este important să menționăm că cercetarea și literatura academică evoluează în timp. Există unele aspecte care pot fi subreprezentate sau insuficient de acoperite în cadrul cunoștințelor științifice despre fenomenul refugiaților.

Actualitatea temei este apreciată de schimbarea opiniilor sociale constante, implimentarea unei noi conveții mai moderne va duce ca urmare la soluționarea problemelor, lacunele practice și științifice apărute nu pot fi acoperite cu legile actuale.

Cercetări privitoare la pericolul social și consecințele refugiaților au nevoie de noi abordări, ipoteze, cunoștințe și soluții practice pentru a aborda complexitatea nevoilor lor și pentru a asigura că primesc asistența și sprijinul adecvat. Pentru a ajuta refugiații să-și reconstruiască viețile în țările gazdă, este important să se dezvolte programe de educație și formare profesională care să se potrivească cu nevoile și abilitățile lor. Abordarea reușită a refugiaților implică adesea o colaborare strânsă între refugiați și comunitățile locale. Dezvoltarea de programe și inițiative care să faciliteze această interacțiune și să promoveze înțelegerea reciprocă poate aduce beneficii pe termen lung pentru toți.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemei de cercetare.

Obiectivul de a determina și analiza diversele concepte ale problemei privind determinarea pericolului social al refugiaților și posibilitatea incluziunea lor, implimentarea mecanismelor de integritate noi, neintegritatea refugiaților se referă la situațiile în care aceștia se confruntă cu dificultăți în procesul de integrare în societatea gazdă sau în care comit acte ilegale sau nereguli în țara gazdă. Această problemă poate avea consecințe semnificative, atât pentru refugiați, cât și pentru societatea gazdă, ca determinare autorul a supus o gamă largă de articole științifice, rapoarte și studii monografice elaborate de oameni de știință din țară și din străinătate.

Abordarea problemei refugiaților cu privire la pericolul social și la consecințele nesoluționării implică analizarea implicațiilor pe termen scurt și lung ale migrației forțate asupra societății, a refugiaților și a comunităților gazdă. Abordarea acestei probleme necesită o abordare integrată, care să ofere protecție și sprijin refugiaților, să promoveze integrarea lor în societatea gazdă și să abordeze cauzele profunde ale migrației forțate, cum ar fi conflictele armate și instabilitatea politică. Este important să se dezvolte politici și programe care să abordeze aceste aspecte pentru a minimiza pericolul social și pentru a asigura o soluție durabilă pentru refugiați și pentru societatea gazdă. Investigația în domeniul refugiaților poate acoperi o serie de subiecte și aspecte specifice, în funcție de interesul și expertiza cercetătorului. Înainte de a începe o investigație, este important să se stabilească o întrebare de cercetare clară și să se identifice obiectivele specifice ale studiului. Situația în domeniul de cercetare privind refugiații este în curs de dezvoltare și se confruntă cu numeroase provocări. Cercetarea privind refugiații vizează înțelegerea și abordarea diferitelor aspecte legate de migrația forțată și viața refugiaților.

Scopul și obiectivele tezei. Scopul cercetării de doctorat este aprofundarea cunoașterii cititorilor a pericolului social de neinclușiere a refugiaților și a consecințelor lor. Pentru a reda cât mai veridic informația, au fost supuse anumite ideologii de bază: a) analiza teoriile expuse de savanții din țară și de peste hotare, b) aprecierea corectă soluționării problemelor privind pericolul social refugiații, c) înaintarea recomandărilor de îmbunătățire a convecției privind refugiații, d) cunoașterea modului de apreciere corectă a pericolului social privind refugiații. Atingerea unei soluții durabile pentru problema refugiaților implică stabilirea unor obiective clare și abordarea acestei chestiuni din mai multe perspective. Sunt câteva obiective cheie care pot fi stabilite pentru a aborda problema refugiaților:

1. Protecția și asistența refugiaților prin asigurarea că refugiații sunt protejați de persecuție și de alte amenințări la adresa vieții lor și că au acces la asistență medicală, adăpost, hrană și alte nevoi de bază.
2. Integrarea prin sprijinirea refugiaților în procesul de integrare în societatea gazdă, oferindu-le acces la educație, formare profesională, oportunități de angajare și facilitând reconstrucția vieților lor.
3. Soluții cu anumite segmente de identificarea și implementarea soluțiilor pe termen lung pentru migrația forțată, care să abordeze cauzele profunde și să ofere oportunități pentru refugiați de a-și reconstrui viețile într-un mod sustenabil.

Aceste obiective pot varia în funcție de contextul specific și de resursele disponibile, dar reprezintă o abordare holistică pentru a rezolva problema refugiaților și pentru a le oferi sprijin și oportunități de a-și reconstrui viețile într-un mod sigur și durabil.

Metodologia cercetării științifice a refugiaților implică un set de etape și abordări specifice pentru a investiga, înțelege și analiza diferite aspecte legate de migrația forțată și experiența refugiaților. Iată câteva etape și aspecte esențiale ale metodologiei cercetării științifice privind refugiații: a) Stabilirea obiectivelor de cercetare prin faptul de a începe cercetarea corectă, trebuie să se stabilească obiectivele clare ale studiului, b) Perceperea literaturii o amplă cercetare bibliografică pentru a înțelege ceea ce s-a deja scris și studiat în domeniul refugiaților, c) Selectarea metodelor de cercetare veridice prin selecția de metode de cercetare adecvate pentru obiectivele propuse. Acestea pot include cercetarea calitativă, cercetarea cantitativă, analiza documentelor, interviuri, observații de teren, analiza datelor statistice, d) Analiza datelor prin selecția datele colectate pentru a răspunde la întrebările de cercetare, folosind tehnici și instrumente de analiză adecvate, cum ar fi analiza tematică sau analiza statistică, e) Interpretarea și prezentarea rezultatelor în contextul obiectivelor propuse și al literaturii de specialitate expuse prin constatările sub formă de rapoarte, articole sau prezentări, f) Dezvoltarea recomandărilor și soluțiilor practice pentru a aborda problemele legate de refugiați și a contribui la găsirea de soluții durabile. Cercetarea în domeniul refugiaților necesită o abordare sensibilă, respectând drepturile și confidențialitatea participanților și având în vedere etica cercetării. De asemenea, colaborarea cu organizații relevante și cu comunitățile de refugiați poate fi crucială pentru accesul la participanți și pentru interpretarea contextului în mod adecvat.

Importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării. Lucrarea înfățișează rezultatele unei norme aprofundate comparative a cercetătorii și organizațiile internaționale unde au efectuat numeroase studii asupra aspectelor de incluziune a refugiaților. Aceste cercetări au investigat diferite aspecte ale incluziunii, cum ar fi accesul la educație, locuire, servicii de sănătate, piața muncii și participarea socială. Au fost elaborate clasificări de calculare a costului de integritate a refugiaților. Aspectul practic al tezei se reflectă prin: a. Analiza științifică – reflectarea concepțiilor oamenilor de știință din țară și din străinătate, ipotezele și problematizările bazate pe problematica refugiaților. b. Analiza didactică – expunerea introductivă de pregătire a subiecților internaționali ce sunt gajați la protecția refugiaților.

c. Analiza practică – folosirea cunoștințelor căpătate și recomandările care au drept scop îmbunătăți normelor internaționale bazate pe refugiați, ca bază având convenția privind refugiații, îmbunătățirea sa. Integrarea refugiaților are o importanță teoretică și o valoare aplicativă semnificativă din mai multe perspective. Aceasta are implicații profunde asupra indivizilor și societății în ansamblu, precum și asupra dezvoltării teoriei și politicii privind

migrația și refugiația. Integrarea refugiaților este un subiect important în științele sociale, inclusiv în domeniile sociologiei, științelor politice, economiei și antropologiei. Integrarea refugiaților oferă o perspectivă asupra modului în care grupurile minoritare, în acest caz, refugiații, se integrează în societatea gazdă. Studiile privind integrarea refugiaților au implicații etice profunde. Integrarea refugiaților are o valoare aplicativă esențială pentru societate. O integrare reușită poate contribui la creșterea coeziunii sociale, reducerea tensiunilor interetnice și promovarea unei societăți mai armonioase. Refugiații pot aduce beneficii economice societății gazdă prin contribuții la forța de muncă și antreprenariat. Integrarea lor pe piața muncii poate aduce o creștere economică semnificativă. Abordarea integrării refugiaților necesită adesea cooperare la nivel internațional, ceea ce poate contribui la consolidarea relațiilor între state și la dezvoltarea unor soluții globale pentru criza refugiaților. În concluzie, integrarea refugiaților are o importanță teoretică semnificativă în studiile sociale și are valoare aplicativă în societatea contemporană.

Implementarea rezultatelor științifice își găsește locul pe arena internațională prin întrunirile marilor lideri gazdă a refugiaților, care abordează soluții situative practice. Implementarea rezultatelor științifice la subiectul refugiaților este esențială pentru a dezvolta politici și programe eficiente care să promoveze incluziunea și bunăstarea acestora în societatea gazdă. Cercetările pot oferi o bază pentru cooperarea între guverne, organizații neguvernamentale și instituții internaționale. Prin schimbul de cunoștințe și cele mai bune practici, se pot dezvolta abordări mai eficiente la nivel global. Datele și argumentele obținute din cercetare pot contribui la atragerea de finanțări pentru proiecte și programe destinate refugiaților. Investițiile în resurse adecvate pentru educație, locuire, asistență medicală și formare profesională sunt esențiale pentru integrarea reușită a refugiaților. În general, implementarea rezultatelor științifice la subiectul refugiaților necesită o abordare interdisciplinară, colaborare între diferite părți interesate și angajament pe termen lung pentru a crea mediul potrivit pentru integrarea și incluziunea refugiaților în societate.

Aprobarea lucrării. Lucrarea a fost creată pe parcursul perioadei în cadrul Școlii doctorale a USEM „Științe Juridice și Relații Internaționale”, principalele teze, sinteze și concluzii științifice ale cercetării, precum și cele care se referă la perfecționarea legislația internațională și națională care este în vigoare, și-au găsit locul în publicație.

CONȚINUTUL TEZEI

Teza de doctor elaborată cuprinde: o introducere și 4 capitole, care conțin 17 subcapitole.

În Introducere este argumentat problematica științifică a incluziunii refugiaților și privilegiile cercetării ei, sunt menționate scopul și obiectivele tezei de doctorat reflectate prin soluțiile de integritate. Sunt expuse: noutatea științifică a rezultatelor obținute; importanța fundamentală și aplicativă a studiului, precum și sumarul tezei, soluții durabile și practice, mecanisme noi de adaptare, piloni conceptuali de asimilarea a unei societăți noi.

Capitolul 1 redă Analiza imaginii doctrinare reale asupra incluziunii refugiaților în societatea internațional-europeană, 1.1 Studiile științifice contemporan-istorice despre specificul refugiaților, 1.2 Examinarea lucrărilor științifice asupra fenomenului refugiaților, 1.3 Legislația internațional-europeană cu privire la protecția refugiaților, 1.4. Concluzii la Capitolul I. Imaginea doctrinară asupra incluziunii refugiaților în societatea internațional-europeană este diversă și reflectă o gamă largă de abordări și perspective ideologice. Aceste perspective pot varia în funcție de valorile politice, contextul național și experiența istorică a fiecărei țări sau regiuni. „Refugiații sunt persoane care fug de conflict armat sau persecuție. Au fost 19,5 milioane de refugiați în lumea întreagă la sfârșitul anului 2014.”⁽¹⁾ Refugiații au nevoie de asistență și protecție internațională pentru a-și reface viața și pentru a evita persecuția sau pericolele din țara de origine. Abordările pot varia semnificativ în funcție de contextul politic, resursele disponibile și prioritățile naționale. Cu toate acestea, dezbaterile și discuțiile asupra incluziunii refugiaților continuă să fie un subiect important în politicile internaționale și europene, reflectând complexitatea și profunzimea problemei refugiaților în lumea de astăzi.

1.1 Studiile științifice contemporan-istorice despre specificul refugiaților redă fundamentul pe care este bazată doctrina expusă în teză, informații veridice care redau evenimentele progresiste ce au loc în raport cu refugiații. Studiile științifice contemporano-istorice despre specificul refugiaților sunt diverse și acoperă o gamă largă de aspecte legate de migrația forțată și experiențele refugiaților de-a lungul timpului. Aceste studii oferă o înțelegere mai profundă a contextului istoric, social, politic și cultural în care se desfășoară fenomenul migrației forțate. „Refugiatul este o persoană lipsită de protecția statului din care provine și, ca urmare, este nevoit să caute această protecție în altă parte.”⁽²⁾ Studiile istorice despre refugiați explorează originile și evoluția migrației forțate din diferite perioade istorice. Acestea pot analiza migrația forțată în contextul războaielor, conflictelor și persecuțiilor din secolele trecute, precum și

impactul acestor evenimente asupra indivizilor și societății. Studiile analizează migrația forțată în contextul conflictelor și războaielor contemporane, cum ar fi conflictele din Orientul Mijlociu, Africa și alte regiuni. Ele examinează cauzele, consecințele și modurile în care comunitățile internaționale răspund acestor crize umanitare. Aceste cercetări contribuie la dezvoltarea unei înțelegeri mai profunde a migrației forțate și a impactului acesteia asupra societății și a indivizilor.

1.2 Examinarea lucrărilor științifice asupra fenomenului refugiaților este o oglindire segmentată cu privire la studiile ce țin de refugiați, filtrarea anumitor informații cu tentă propagandistică este foarte importantă pentru a percepe dificultatea și acțiunile de soluție cu privire la subiecții persecutați. Examinarea lucrărilor științifice asupra fenomenului refugiaților reprezintă o modalitate esențială de a înțelege mai bine această problematică complexă și impactul acesteia asupra societății și indivizilor. În cercetările științifice, se abordează diverse aspecte ale migrației forțate, incluzând cauzele, consecințele și politici legate de refugiați. Studiile cercetează factorii care determină oamenii să devină refugiați, inclusiv conflictele armate, persecuția politică, etnică sau religioasă, schimbările climatice, sărăcia și dezastrelor naturale. Lucrările științifice examinează modurile în care refugiații călătoresc și migrează, inclusiv traseele, mijloacele de transport și intermediarii implicați. Lucrările științifice examinează impactul prezenței refugiaților asupra economiei și societății gazdă. Aceasta poate include contribuțiile la forța de muncă, impactul asupra pieței imobiliare, schimbările demografice și efectele asupra culturii și identității naționale. Sunt diferite interpretări și cauze redată cu privire la aspectul practic incluziv cu privire la refugiați li statul adoptiv, în unele cauze fiind de partea individului persecutat, în altele de partea țării adoptive spre exemplu avem, „...cauza Mutombo v. Elveția, s-a statuat că articolul 3 al Convenției împotriva Torturii nu permite niciun fel de derogare de la principiul nereturnării, spre deosebire de Convenția O.N.U. din 1951.”⁽³⁾ Cercetările se concentrează pe experiența refugiaților în funcție de gen, inclusiv violența bazată pe gen, rolurile de gen în cadrul comunităților refugiaților și nevoile specifice ale femeilor, bărbaților, copiilor și altor grupuri. Examinarea și analiza acestor lucrări științifice contribuie la dezvoltarea politicilor și a practicilor eficiente legate de refugiați și la promovarea unei înțelegeri mai profunde a complexității acestei probleme globale.

1.3 Legislația internațional-europeană cu privire la protecția refugiaților este fundamentul, scutul de care beneficiază subiecții persecuției, cunoașterea drepturilor și obligațiilor pe arena mondială reprezintă un aspect prioritar în procesul de incluziune a indivizilor dat fiind faptul că orice stat adoptiv este diferit la percepție în raport cu tradițiile de origine a persoanelor exilate. Legislația internațională și europeană cu privire la protecția refugiaților este un cadru juridic esențial care

stabilește drepturile și obligațiile statelor în ceea ce privește refugiații. Ca fundament de cunoaștere avem legislația internațională: a) Convenția privind Statutul Refugiaților din 1951 redată prin acest act fiind un instrument juridic internațional care definește cine este considerat refugiat și care sunt drepturile și obligațiile acestora. Convenția stabilește că refugiații nu pot fi returnați în țara lor de origine din cauza persecuției. b) Protocolul din 1967 referitor la Convenția din 1951 fiind protocol care elimină limitele geografice ale Convenției din 1951, extinzând protecția refugiaților la nivel global. Dacă vorbim despre factor regional ca UE, destinația favorită a refugiaților apreciem legislația europeană: a) Regulamentul Dublin acest regulament stabilește regulile privind țara responsabilă pentru examinarea unei cereri de azil în Uniunea Europeană. În temeiul acestui regulament, statele membre ale UE sunt obligate să proceseze cererile de azil în țara de intrare sau în țara în care a fost depusă prima cerere de azil. b) Regulamentul CE 604/2013 acest regulament înlocuiește regulamentul Dublin anterior și conține dispoziții referitoare la procedurile de azil și protecția refugiaților în UE. c) Regulamentul CE 343/2003 acest regulament anterior a fost înlocuit de Dublin III și conține dispoziții referitoare la responsabilitatea pentru examinarea cererilor de azil în UE. d) Convenția Europeană pentru Protecția Drepturilor Omului deși nu este specifică refugiaților, această convenție protejează drepturile omului, inclusiv drepturile refugiaților, și poate fi invocată în cazurile în care refugiații se confruntă cu amenințări la adresa acestor drepturi. De regulă toate aceste instrumente elaborate de către legiuitor au drept scop stabilitatea de conștiință a refugiaților mai ales în anumite aspecte, „menționăm că definirea termenului de refugiat și așa-numitul principiu al nereturnării, potrivit căruia nici un stat semnatar al Convenției nu va expulza sau returna un refugiat împotriva dorinței lui către un teritoriu unde există temerea că acesta va suferi persecuții.”⁽⁴⁾ Iar acest principiu este fundamental pentru momentul de adaptare și siguranța morală a refugiaților odată ce exilează în țara adoptivă. Ca moment implicit în reglementare sunt organizații implicate în protecția refugiaților spre exemplu: a) UNHCR fiind o agenție specializată a Organizației Națiunilor Unite pentru protecția și asistența refugiaților la nivel global. Aceasta lucrează în strânsă colaborare cu guvernele și alte organizații pentru a oferi protecție și asistență refugiaților. b) Consiliul Europei și Curtea Europeană a Drepturilor Omului supraveghează respectarea drepturilor omului și a legislației europene în statele membre ale UE.

1.4. Unele concluzii cu privire la elementele fundamentale concepute de sinteză a parcursul refugiaților la adoptarea la societatea adoptivă. Posibilitatea de incluziune a refugiaților în societatea europeană și internațională este o problemă complexă și depinde de mai mulți factori, inclusiv politicile, resursele, atitudinile și contextul specific al fiecărei țări sau regiuni. În concluzie, pot fi trase următoarele concluzii cu privire la posibilitatea de incluziune a

refugiaților: a) Diversitatea abordărilor-abordările și politicile privind incluziunea refugiaților variază semnificativ de la o țară la alta. Există țări care au dezvoltat programe eficiente de integrare, în timp ce altele au politicile mai restrictive sau au dificultăți în implementarea acestora, b) Importanța politicilor bazate pe dovezi-politicile și programele de incluziune a refugiaților ar trebui să se bazeze pe dovezi științifice și bune practici pentru a fi eficiente. Abordările bazate pe dovezi pot contribui la asigurarea succesului procesului de integrare, c) Parteneriate și cooperare internațională-contextul migrației și refugiației, cooperarea internațională este esențială. Colaborarea între țări, organizații neguvernamentale, agenții ale Națiunilor Unite și alți actori poate facilita integrarea refugiaților și poate îmbunătăți coordonarea asistenței umanitare, d) Respectarea drepturilor omului-o abordare centrală pentru incluziunea refugiaților este respectarea drepturilor omului. Acest lucru include asigurarea accesului la educație, servicii medicale, locuință și ocuparea forței de muncă, respectând în același timp demnitatea și autonomia refugiaților, e) Sensibilizarea și educația publică-sensibilizarea opiniei publice și educația sunt esențiale pentru a contracara stereotipurile și prejudecățile legate de refugiați. Cunoașterea și înțelegerea mai profundă a experiențelor refugiaților pot contribui la acceptarea lor în societate. f) Incluziunea ca proces pe termen lung-procesul de incluziune a refugiaților este adesea un efort pe termen lung și necesită angajament pe termen lung din partea guvernelor și a comunităților.Ca factor determinant de apreciere stabilim că,, numărul solicitanților de protecție se află într-un declin constant. În ultimii cinci ani, cererile au scăzut cu circa 54% în Europa, înregistrându-se cel mai redus număr ulterior anului 1987.’’(5) Este important să se dezvolte politici și programe sustenabile pentru a sprijini integrarea pe termen lung a refugiaților.În final, succesul incluziunii refugiaților depinde de voința politică, resursele disponibile și angajamentul societății în întregul proces. Cu toate acestea, istoria a arătat că, cu politici adecvate și sprijin, refugiații pot contribui semnificativ la societatea lor gazdă și pot construi un viitor mai bun pentru ei înșiși și pentru comunitățile lor.

Capitolul 2 redă Practicele judiciare și jurisprudența statutului refugiatului în materia internațională și națională, 2.1 Evoluția societății europene în raport cu refugiații, 2.2 Refugiatul în cadrul dreptului internațional prin prisma realitatilor dure, 2.3 Azilul formă de protecție juridică a refugiaților în Republica Moldova,UE, 2.4 Concluzii la Capitolul 2. Jurisprudența poate juca un rol important în evaluarea legalității deciziilor de repatriere sau deportare a refugiaților, asigurându-se că acestea sunt în conformitate cu principiile și standardele legale relevante. Prin jurisprudență, se poate urmări asigurarea consistenței și echității în luarea deciziilor legate de refugiați, evitând discriminarea și aplicând standardele în mod uniform. „Teoria justiției a lui Aristotel este legată de ideea lui despre mijlocul de aur.

Într-adevăr, tratarea lui a ceea ce el numește „dreptate politică” derivă din discuția sa despre „dreptul” ca o virtute morală derivată ca mijloc între vicii opuse, la fel ca orice altă virtute pe care o descrie.”⁽⁶⁾ Jurisprudența joacă un rol vital în dezvoltarea dreptului azilului și în asigurarea drepturilor și protecției adecvate a refugiaților. Ea oferă orientare pentru practicienii în domeniu, pentru solicitanții de azil și pentru autoritățile de azil, contribuind astfel la procesul de decizie corectă și la protejarea refugiaților în conformitate cu legislația aplicabilă.

2.1 Evoluția societății europene în raport cu refugiații redă momentele progresiste care au loc în societatea UE care apreciază implicarea prioritară și necesară a subiecților adoptivi. Evoluția societății europene în raport cu refugiații a fost un proces complex și fluctuant care a fost influențat de o serie de factori, inclusiv schimbările politice, conflictele internaționale și schimbările demografice. Europa a fost și continuă să fie una dintre principalele destinații pentru refugiați din întreaga lume. Conflictele și crizele din regiuni precum Orientul Mijlociu, Africa de Nord și Africa de Est au determinat un flux semnificativ de refugiați către Europa. Politicile de azil și migrație variază semnificativ de la o țară la alta în Europa. Unele state au adoptat politici mai deschise și umanitare, în timp ce altele au avut politici mai restrictive și controlate. Opinia publică cu privire la refugiați a fost, de asemenea, variabilă în Europa. Există segmente ale societății care au arătat compasiune și sprijin față de refugiați, dar și segmente care au manifestat rezistență și temeri legate de impactul migrației. „În 1967, a fost întemeiată la modul practic în Protocolul ONU privind statutul refugiaților. a definit refugiat în articolul 1. A.2 ca orice persoană care: din cauza fricii întemeiate de a fi persecutat din motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică, ...”⁽⁷⁾ aprecierea corectă a categoriei de pătură socială pentru o selecție corectă. Multe țări europene au depus eforturi semnificative pentru a integra refugiații în societate. Aceste eforturi includ programe de educație, formare profesională, îngrijire medicală și sprijin pentru ocuparea forței de muncă. Evoluția societății europene în raport cu refugiații a fost marcată de dezbateri și controverse. Este important de menționat că această evoluție este continuă, iar politica și atitudinile pot varia de la o perioadă la alta în funcție de contextul politic și de schimbările globale. Gestionarea crizei refugiaților rămâne un subiect important de dezbateră în Europa și în întreaga lume.

2.2 Refugiatul în cadrul dreptului internațional prin prisma realitatilor dure de care au parte fiind oportun individualizarea fiecărei acțiuni. Refugiații și dreptul internațional se confruntă cu realități dure și complexe, deoarece migrația forțată este strâns legată de conflicte armate, persecuție și crize umanitare. Refugiații se confruntă adesea cu condiții inumane în țările lor de origine și în timpul călătoriei către țările de destinație. Aceste realități dure pun la încercare capacitatea societăților și a statelor de a oferi protecție și asistență. Procedurile de azil sunt

deseori lungi și complexe, ceea ce poate duce la incertitudine și stres pentru refugiați. Aceasta se datorează în parte capacității limitate a statelor de a gestiona un volum mare de cereri. Realitățile dure ale migrației ilegale, inclusiv traficul de persoane, pun în pericol viața refugiaților și adaugă o dimensiune suplimentară de complexitate în gestionarea problemelor legate de refugiați. „În implementarea acestei sarcini, strategia UNHCR a inclus totul, de la campanii globale de ratificare – cum ar fi campania din 1998 care urmărește să asigure aderarea „universală” la Convenție până în anul 2000 – până la eforturi de lobby mai direcționate făcute față de statele individuale.”⁽⁸⁾ Realitățile dure ale fluxurilor de refugiați cer o abordare internațională și solidaritate între state și organizații internaționale. Cu toate acestea, nu întotdeauna există un consens asupra modului în care să se facă față acestor provocări. În fața acestor realități dure, există nevoia de a consolida angajamentul față de drepturile refugiaților și de a dezvolta politici și practici eficiente care să ofere protecție și asistență adecvată. Cu toate dificultățile și complexitatea acestui domeniu, dreptul internațional rămâne un cadru important pentru a aborda aceste probleme și pentru a proteja refugiații în conformitate cu principiile drepturilor omului.

2.3 Azilul formă de protecție juridică a refugiaților în Republica Moldova, UE este un pilon format ca necesitatea de adaptare și conviețuire a subiecților. Sistemul de azil reprezintă o formă de protecție juridică acordată refugiaților în Republica Moldova și în statele membre ale Uniunii Europene. În Republica Moldova, această protecție este reglementată de legislația națională, în timp ce în statele membre ale UE, aceasta este reglementată de legislația europeană și națională. Azilul în Republica Moldova sunt câteva aspecte cheie: 1. Cadru legal-azilul în Republica Moldova este reglementat de Legea cu privire la Statutul Refugiaților și Azil. Această lege stabilește procedurile și criteriile pentru acordarea azilului și protecția refugiaților. 2. Procedura de azil-procedura de azil în Republica Moldova include depunerea unei cereri de azil de către solicitantul de azil, evaluarea și examinarea cererii de către autoritățile competente, inclusiv Biroul Migrației și Azilului, și luarea unei decizii privind acordarea sau respingerea azilului. 3. Protecția și asistența refugiaților-refugiații recunoscuți în Republica Moldova beneficiază de protecție legală și pot accesa servicii sociale și de sănătate, educație și locuință. Ei au dreptul de a lucra și de a se integra în societate. Azilul în UE au câteva aspecte cheie: 1. Sistemul european comun de azil-Uniunea Europeană are un sistem comun de azil care stabilește standarde minime pentru azil în toate statele membre. Acest sistem este reglementat de Directiva privind procedurile de azil, Directiva privind condițiile de primire și altele. 2. Procedura de azil-solicitanții de azil depun cereri de azil în țara de intrare în UE și procedurile de azil variază de la o țară la alta. Există mecanisme de redistribuire a solicitanților de azil între statele membre pentru a asigura o distribuție mai echitabilă a responsabilității. 3. Dublin Regulation-regulamentul Dublin reglementează responsabilitatea pentru examinarea cererilor de azil și

determină statul membru responsabil pentru cazurile individuale de azil. Acesta se bazează pe principiul primului stat de intrare. În Republica Moldova este conceput o direcție specifică de soluționarea problematicii sistemului de azil și implementarea corectă a lui. „Direcția azil și integrare: a) înregistrează cererile solicitanților de azil, îi interviuează, colectează datele și probele necesare completării dosarului la fiecare cerere de azil; b) realizează măsurile de protecție și de asistență oferite solicitanților de azil și beneficiarilor unei forme de protecție; c) propune înființarea, la necesitate, a centrelor de cazare și administrează aceste centre.”⁽⁹⁾ În ambele contexte, scopul azilului este de a oferi protecție și asistență celor care fug de persecuție și pericole în țara de origine. Cu toate acestea, există diferențe semnificative în proceduri și reguli între statele membre ale UE și Republica Moldova, iar protecția refugiaților depinde de respectarea legislației și a normelor internaționale relevante în fiecare jurisdicție.

2.4 Concluzii la Capitolul 2. Jurisprudența practică în raport cu refugiații unde se dă situația reală în care se află subiecții cu privire la problematica cu care se combat zi de zi. Jurisprudența practică în raport cu refugiații se referă la deciziile și hotărârile luate de instanțele de justiție sau de organisme specializate în legătură cu cazurile individuale de azil și protecție a refugiaților. Aceste hotărâri și decizii au rolul de a interpreta și aplica legislația națională și internațională privind refugiații în contextul unor cazuri concrete. Jurisprudența poate oferi orientare cu privire la interpretarea legii, definind standardele și principiile care se aplică în cazurile individuale. Jurisprudența poate ajuta la clarificarea și interpretarea criteriilor de eligibilitate pentru acordarea azilului și protecției refugiaților, astfel încât acești factori să fie mai bine înțeleși și aplicați de către autoritățile de azil. Jurisprudența poate ajuta la asigurarea că drepturile fundamentale ale refugiaților, precum dreptul la viață, dreptul la libertate și securitate, și dreptul la protecție împotriva torturii și a persecuției, sunt protejate și respectate în conformitate cu legislația internațională și națională. Instanțele de justiție și organizațiile de azil pot utiliza jurisprudența pentru a ajunge la concluzii privind eligibilitatea sau respingerea cererilor de azil, luând în considerare precedentele și hotărârile anterioare.

Capitolul 3 Abordări, viziuni conceptuale contemporane privind afecțiunile refugiaților în perioada actuală, 3.1 Protecția refugiaților conform reglementărilor internaționale, 3.2 Ucraina – subiect dominant al domeniului refugiaților, 3.3 Problematika și soluțiile privind protecția refugiaților ucraineni: acces la servicii de sănătate mintală suport psihosocial și măsuri de incluziune, 3.4 Concluzii la Capitolul 3. Se promovează distribuirea responsabilităților și sprijinul reciproc pentru a face față provocărilor legate de refugiați. „Un element primordial privind metodologia corectă aplicabilă a statului de refugiat la individ este nevoie de o asimilare corectă a conceptului de refugiat. Din aceste considerente, este util să facem diferența dintre acele

situații în care persoana poate obține statutul de refugiat: a început să se teamă de persecuție pentru unul dintre motivele menționate în Convenția din anul 1951, în virtutea apartenenței la un anumit grup considerat a fi supus persecuției în totalitatea sa, se presupune că are o temere bine întemeiată de persecuție în conformitate cu definiția dată în Convenție.”⁽¹⁰⁾ Conceptul progresist subliniază importanța dezvoltării unor politici și programe pe termen lung pentru a sprijini refugiații în procesul de integrare și pentru a le oferi perspective de viitor. Abordarea progresistă susține importanța educației și a culturii ca mijloace de promovare a dialogului intercultural și a integrării refugiaților în societatea gazdă. Aceste concepte reflectă o viziune care recunoaște potențialul pozitiv al refugiaților în societate și abordează fenomenul migrației forțate cu empatie, drepturi și solidaritate, în loc de frică și izolare. Ele au fost promovate de organizații neguvernamentale, organizații internaționale și activiști care lucrează în domeniul refugiaților și migrației.

3.1 Protecția refugiaților conform reglementărilor internaționale trebuie respectată sub diferite aspecte, iar folosirea corectă a sa ține de competența statului gazdă. Protecția refugiaților conform reglementărilor internaționale este un angajament al comunității internaționale de a asigura drepturile și securitatea persoanelor care fug de persecuție, conflicte armate și alte forme de pericol în țările lor de origine. Cadrul legal și reglementările internaționale pentru protecția refugiaților sunt stabilite în principal prin Convenția privind Statutul Refugiaților din 1951 și Protocolul din 1967 referitor la această convenție, care definesc cine este considerat refugiat și ce drepturi și protecție le sunt acordate. Conform Convenției din 1951 și Protocolului din 1967, un refugiat este o persoană care se află în afara țării sale de origine și care nu poate sau nu vrea să se întoarcă din cauza temerii de persecuție din motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinii politice. „Importanța Convenției este acum mai pertinentă ca oricând, întrucât în multe părți ale lumii continuă să aibă loc violări ale drepturilor omului, fapt ce cauzează apariția unui număr impunător de refugiați. Convenția din 1951 privind statutul refugiaților a constituit prima încercare din partea comunității mondiale de a da o asemenea definiție, care ar include nu doar unele grupuri deosebite de persoane.”⁽¹¹⁾ Reglementările internaționale recunosc dreptul oricărei persoane care îndeplinește criteriile de refugiat să solicite azil și să aibă acces la un proces de evaluare corect al cererii de azil. Conform reglementărilor internaționale, refugiații au dreptul la o serie de beneficii și drepturi, inclusiv acces la servicii medicale, educație, locuință și ocupație a forței de muncă în țara de azil. Aceste reglementări internaționale reprezintă un angajament comun pentru a oferi protecție și asistență refugiaților și pentru a asigura respectarea drepturilor omului în contextul migrației forțate. Cu toate acestea, punerea în aplicare și respectarea acestor reglementări pot varia de la o țară la alta, și există

provocări și dificultăți în procesul de protecție a refugiaților la nivel global.

3.2 Ucraina – subiect dominant al domeniului refugiaților la momentul actual din cauza războiului și consecințele sale, persecuția fiind un moment regulat iar soluția nu se prevede în perioada apropiată. Ucraina a devenit un subiect dominant în domeniul refugiaților datorită conflictului armat. Acest conflict a condus la o mișcare semnificativă de populație, cu mulți oameni care au fost nevoiți să fugă din zonele afectate de lupte. În plus față de refugiați, conflictul din Ucraina a generat un număr semnificativ de persoane strămutate intern. Acestea sunt persoane care au fost nevoite să-și părăsească casele și zonele de reședință din cauza conflictului, dar nu au trecut granița națională. Conflictul a determinat un număr semnificativ de ucraineni să caute azil sau să solicite protecție în alte țări, în special în vecinii săi, precum Polonia, Ungaria și alte țări europene. Conflictul din Ucraina a creat provocări semnificative pentru oferirea de protecție și asistență refugiaților. Mulți dintre acești oameni au fost expuși la traume și dificultăți în timpul conflictului, și există nevoia de a le oferi suport pentru a-și reconstrui viețile. Comunitatea internațională a răspuns la criza din Ucraina prin furnizarea de asistență financiară și umanitară, dar și prin acordarea de azil și protecție refugiaților. Solidaritatea între țări și organizații internaționale a fost esențială în gestionarea acestei crize. Conflictul din Ucraina rămâne o problemă nerezolvată și negocierile pentru pace continuă. Stabilizarea situației și soluționarea conflictului ar putea avea un impact semnificativ asupra situației refugiaților și a persoanelor strămutate intern. „La reuniunea lor extraordinară din 27 februarie, miniștrii afacerilor interne au discutat despre posibilitatea instituirii unui mecanism adecvat de protecție temporară pentru primirea persoanelor care caută refugiu în UE. În aprilie 2022, Consiliul a convenit asupra unei recomandări privind conversia bancnotelor de grivne ucrainene în monedele statelor membre ale UE în sprijinul persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina. Regimurile prevăzute permit persoanelor strămutate din Ucraina, inclusiv copiilor, să schimbe până la 10 000 de grivne ,aproximativ 310 EUR, de persoană. Conversia s-ar face gratuit și la cursul de schimb valutar oficial publicat de Banca Națională a Ucrainei. În 2022, UE a pus la dispoziție asistență macrofinanciară în valoare de 7,2 miliarde EUR, sub formă de împrumuturi și granturi. În 2022, UE a pus la dispoziție 620 de milioane EUR sub formă de sprijin bugetar și a adoptat un pachet de urgență în valoare de 330 de milioane EUR axat pe nevoile imediate ale persoanelor strămutate în interiorul țării. La 15 noiembrie, Consiliul a adoptat o măsură de asistență în valoare de 16 milioane EUR pentru a sprijini consolidarea capacităților în rândul forțelor armate ucrainene.”⁽¹²⁾ Astfel, Ucraina a devenit un subiect major în domeniul refugiaților, cu implicații importante asupra protecției și asistenței pentru persoanele afectate de conflict. Criza continuă să necesite atenția comunității internaționale și eforturi continue pentru a asigura respectarea drepturilor refugiaților și a celor

strămutați intern în regiune.

3.3 Problematika și soluțiile privind protecția refugiaților ucraineni: acces la servicii de sănătate mintală suport psihosocial și măsuri de incluziune este o misiune greu de atins, dar metodele moderne concepute la moment au drept scop atingeria obiectivului dat. Stresul posttraumatic este o problemă semnificativă pentru mulți refugiați ucraineni care au fost afectați de conflictul armat din estul Ucrainei. Aceștia au fost expuși la traume grave, care pot include experiențe de război, pierderi de persoane dragi, distrugerea caselor și comunităților, precum și dificultăți semnificative în timpul migrației și în procesul de adaptare în țările gazdă. O privire asupra problemelor și soluțiilor pentru gestionarea la refugiații ucraineni sunt redată prin următoarele aspecte. Problematika prin: a) Experiențele traumatoare-refugiații ucraineni au trecut prin experiențe traumatoare care pot include atacuri, bombardamente, pierderi de persoane dragi și distrugerea mediului lor de viață. b) Dezrădăcinarea și migrația-fuga din zona de conflict și migrația într-o țară străină pot adăuga un stres suplimentar, deoarece implică separarea de familie și comunitate și adaptarea la un mediu nou. c) Stigmatizarea și discriminarea-refugiații se pot confrunta cu stigmatizarea și discriminarea în țările gazdă, ceea ce poate afecta și mai mult sănătatea lor mentală. d) Acces limitat la servicii de sănătate mentală-serviciile de sănătate mentală pot fi limitate în țările gazdă sau inaccesibile din cauza barierei lingvistice sau a stigmatului asociat cu problemele de sănătate mintală. Soluțiile posibile prin: a) Educație și conștientizare-educația și conștientizarea cu privire la stres și la importanța căutării ajutorului pot contribui la reducerea stigmatului și la încurajarea persoanelor afectate să caute asistență. b) Servicii de sănătate mentală-dezvoltarea și furnizarea de servicii de sănătate mentală în țările gazdă, inclusiv terapie și consiliere, pot fi de mare ajutor pentru refugiați. Aceste servicii ar trebui să fie cultural sensibile și să țină cont de limba și contextul cultural al persoanelor afectate. c) Sprijin comunitar-crearea de rețele de sprijin comunitar poate oferi refugiaților un mediu sigur unde să vorbească despre traumele lor și să primească susținere de la ceilalți. d) Integrarea socială-promovarea integrării refugiaților în societatea gazdă, inclusiv prin oferirea de oportunități de educație și de ocupare a forței de muncă, poate contribui la reducerea stresului și îmbunătățirea calității vieții. e) Asistență guvernamentală și internațională-guvernele țărilor gazdă și organizațiile internaționale pot oferi sprijin financiar și logistic pentru programele și serviciile destinate refugiaților. f) Consiliere cultural sensibilă-terapeuții și profesioniștii din domeniul sănătății mintale ar trebui să fie instruiți în sensibilitate culturală pentru a aborda traumele și stresul într-un mod care respectă valorile și tradițiile refugiaților ucraineni. „Refugiații au exilat de război, dar starea lor a fugit la acel moment cu dâșii. Aflînduse în bagajele pe care le-au dus, în inimele lor. Sunt niște idei implantate care tot tind să iasă la

suprafață. Manifestările stresului post-traumatic sunt amintirile despre acțiunile care s-au întâmplat, momente pline de durere, frică și disperare. „Jumătate din refugiații care reușesc să ajungă în Germania suferă de afecțiuni psihologice precum depresie sau tulburare de stres posttraumatic (TSPT), potrivit unui studiu realizat de Camera psihoterapeuților germani (BPtK), relatează Business Insider, citat de Mediafax și MOLDPRES. Conform organizației germane, 40% din refugiați au manifestat gânduri suicidale sau chiar au “încercat să se sinucidă”, iar copiii refugiați au o șansă de 15 ori mai mare să sufere de boli psihologice decât copiii germani. Numai 4% din refugiați primesc ajutor psihologic în adăposturi, susține președintele organizației, Dietrich Munz, care cere guvernului german să schimbe regulile referitoare la tratamentul psihologic din adăposturile pentru refugiați, informează Business Insider. Dintre copiii refugiați, 40% au fost martori la violență, iar 26% au privit cum membrii familiilor acestora erau atacați. Raportul survine în contextul unor proteste izbucnite miercuri la granița dintre Ungaria și Serbia, unde refugiați care au fugit de conflictele din Orientul Mijlociu cer să fie lăsați să-și continue drumul către Europa de Vest.”⁽¹³⁾ Gestionarea stresului la refugiații ucraineni este o provocare complexă și necesită un efort coordonat din partea guvernelor, organizațiilor non-guvernamentale și comunității internaționale. Abordarea acestei probleme în mod sensibil și eficient este esențială pentru a ajuta refugiații să se recupereze și să-și reconstruiască viețile în siguranță.

3.4 Concluzii la Capitolul 3. Conceptele cu tendință progresistă asupra fenomenul refugiat în perioada actuală este foarte importantă pentru ca subiecții să simtă cât mai aproape țara adoptivă. Conceptele cu tendință progresistă asupra fenomenului refugiat în perioada actuală pun un accent deosebit pe drepturile omului, pe solidaritatea internațională și pe abordări umanitare în tratarea refugiaților. Aceste concepte reflectă o perspectivă care promovează incluziunea, respectul și sprijinul față de refugiați în fața provocărilor pe care le întâmpină. Conceptul progresist al protecției refugiaților pune un accent deosebit pe drepturile fundamentale ale acestora, așa cum sunt consacrate în legislația internațională și națională. Aceasta include dreptul la azil, nediscriminare, libertatea de mișcare, dreptul la muncă, accesul la serviciile de sănătate și educație și protecția împotriva repatrierii forțate în zone de risc. Un concept progresist important este solidaritatea între țările și comunitățile globale în gestionarea fluxurilor de refugiați.

Capitolul 4 Mecanismele juridice noi de incluziune a refugiaților, 4.1 Adoptarea unui cadru normativ actualizat pentru refugiați orientat spre incluziunea și protecția lor, 4.2 Concepte noi cu privire la activitatea UNHCR în UE și Republica Moldova, 4.3 Strategii inovatoare de incluziune a refugiaților ucraineni în societatea europeană gazdă, 4.4 Implementarea unui cadru legislativ perfecționat privind protecția refugiaților, 4.5 Concluzii la Capitolul 4.

Mecanisme juridice și programe guvernamentale promovează învățarea limbii țării gazdă și a culturii locale pentru a facilita comunicarea și integrarea socială a refugiaților. Convențiile, tratatele, normele internaționale cu părere de rău nu sunt ratificate de toate statele ce face problematică implementarea mecanismelor moderne „...în timpul procesului de redactare, multe state din sudul global nu au fost de acord cu propunerea de lipsă de aplicabilitate universală a Convenției,⁽¹⁴⁾ acest lucru duce la un haos pe arena mondială cu privire la integritatea refugiaților, iar statele cu potențial mai mare trebuie să stimuleze pe ceilalți. Mecanisme legale pot furniza refugiaților acces la locuințe și servicii de asistență socială pentru a sprijini procesul lor de integrare. Colaborarea între sectorul public, sectorul privat și organizațiile non-guvernamentale poate contribui la dezvoltarea de programe inovatoare și la oferirea de oportunități de angajare și integrare în societate. Aceste mecanisme juridice și abordări inovatoare reflectă eforturile ținute pentru a asigura incluziunea refugiaților în societățile de primire și pentru a facilita integrarea lor în toate aspectele vieții sociale și economice. Prin adoptarea unor astfel de mecanisme, guvernele și organizațiile pot crea un mediu mai favorabil pentru refugiați în ceea ce privește protecția, oportunitățile și drepturile lor.

4.1 Adoptarea unui cadru normativ actualizat pentru refugiați orientat spre incluziunea și protecția lor va fi un suflu de salvare pentru indivizi. Adoptarea unei convenții noi privind refugiații, adaptată la necesitățile lor, ar putea fi o inițiativă semnificativă pentru a îmbunătăți și actualiza cadrul legal existent și pentru a răspunde la provocările și oportunitățile semnalate de schimbările în contextul migrației forțate. Convenția ar trebui să includă o definiție clară a refugiatului, care să țină seama de noile amenințări și tipuri de persecuție, cum ar fi cele legate de schimbările climatice sau de gen. O nouă convenție ar trebui să continue să consolideze drepturile și protecția refugiaților, inclusiv principiul nereturnării și accesul la azil. Ea ar trebui să abordeze, de asemenea, aspecte precum protecția minorilor, egalitatea de gen și eliminarea discriminării. Convenția ar putea să prevadă sprijin financiar și tehnologic pentru țările de primire pentru a facilita gestionarea fluxurilor de refugiați și pentru a asigura condiții de trai adecvate. „Este de remarcat faptul că, în timp ce ICNUR a fost creat în aceeași perioadă cu Convenția, definiția refugiaților din Statutul ICNUR nu a limitat responsabilitățile UNHCR pentru protejarea refugiaților doar la refugiații europeni.”⁽¹⁵⁾ Convenția ar putea să promoveze cooperarea internațională între state pentru a face față migrației forțate și pentru a distribui responsabilitățile într-un mod echitabil. Convenția ar trebui să fie adaptabilă și să țină cont de schimbările în contextul migrației forțate. Ea ar trebui să permită revizuirea și actualizarea periodică pentru a răspunde noilor provocări. Convenția ar trebui să prevadă mecanisme eficiente de monitorizare și implementare, pentru a asigura respectarea dispozițiilor sale și pentru a evalua impactul acesteia. Refugiații ar trebui să aibă un rol în procesul de elaborare și revizuire a

convenției, pentru a se asigura că aceasta răspunde cu adevărat nevoilor și experiențelor lor.

4.2 Concepte noi cu privire la activitatea UNHCR în UE și Republica Moldova redau o actualitate a situației refugiaților. UNHCR desfășoară o gamă largă de activități în Uniunea Europeană și în Republica Moldova pentru a sprijini refugiații și pentru a aborda problemele legate de migrația forțată. Noile concepte și abordări pot contribui la îmbunătățirea activităților UNHCR în aceste regiuni. UNHCR poate promova conceptul de includere și integrare a refugiaților în comunitățile de primire. Aceasta ar putea implica dezvoltarea de programe care facilitează accesul refugiaților la locuri de muncă, la servicii de sănătate și la educație, precum și promovarea interacțiunii pozitive între refugiați și comunitățile gazdă. Colaborarea cu sectorul privat poate aduce resurse suplimentare și experiență în gestionarea problemelor legate de refugiați. „Dacă programele specifice de integrare sunt un element important, în special în prima fază a procesului de integrare, pe termen lung, obiectivul politicilor sociale ar trebui să fie acela privind facilitarea accesului imigranților la serviciile existente, aceleași ca și pentru populația gazdă, dar adaptate nevoilor specifice ale acestora.”⁽¹⁶⁾ Astfel, UNHCR ar putea explora parteneriate cu companii pentru a oferi locuri de muncă și pentru a dezvolta proiecte care să susțină refugiații. Abordarea problemelor de migrație forțată și protecția refugiaților dintr-o perspectivă de prevenire și intervenție timpurie poate contribui la reducerea numărului de refugiați și la gestionarea eficientă a crizelor. UNHCR ar trebui să continue să promoveze respectarea drepturilor omului și să lupte împotriva discriminării și a xenofobiei. Cooperarea regională poate fi esențială pentru gestionarea migrației forțate. UNHCR poate juca un rol-cheie în promovarea cooperării și coordonării între țările din regiune pentru a aborda crizele de migrație. Aceste concepte reflectă abordări inovatoare și adaptate la nevoile actuale ale refugiaților și ale țărilor gazdă. Ele pot contribui la îmbunătățirea activităților UNHCR în UE și în Republica Moldova, pentru a asigura protecția și sprijinul adecvat pentru refugiați și pentru a promova incluziunea lor în societățile de primire.

4.3 Strategii inovatoare de incluziune a refugiaților ucraineni în societatea europeană gazdă-cetățenii unei țări prospere transferați în refugiați pe continentul european care necesită o acțiune prontă de soluție. Transferul refugiaților ucraineni dintr-o țară prosperă în țările europene poate fi o soluție inovatoare pentru a aborda criza migrației și pentru a facilita integrarea acestora în societățile europene. Acest lucru ar putea implica parteneriate și acorduri între țările prospere, țările europene și organizațiile internaționale, cum ar fi UNHCR. Refugiații trebuie să primească sprijin semnificativ pentru integrare, inclusiv învățarea limbii, asistență pentru găsirea locurilor de muncă, acces la servicii de sănătate și la educație pentru copii. Programul ar trebui să includă sisteme de monitorizare și evaluare pentru a urmări impactul și

eficacitatea integrării refugiaților. Aceasta ar putea implica consultarea periodică a refugiaților și a societăților gazdă. Comunicarea deschisă și sensibilizarea publică sunt esențiale pentru a promova acceptarea și sprijinul din partea comunităților europene. Diferențierea de protecție a refugiaților este un standard obișnuit pe arena internațională, care are anumite percepții proprii. „Sunt, însă, state precum Australia sau Germania, unde există anumite forme de protecție complementară, adică practici care au rolul de a asigura protecție persoanelor considerate în afara domeniului de aplicare a Convenției din 1951 și care nu se doresc a fi repatriate din diverse motive, printre care și „considerațiile de natură morală/politică raportate la o persoană cu o reală nevoie umanitară...”⁽¹⁷⁾ și cu necesitate prontă. Țările europene și organizațiile internaționale ar trebui să furnizeze asistență financiară și logistică pentru implementarea programului. Programul ar trebui să fie adaptabil și flexibil pentru a răspunde la schimbările în contextul migrației și pentru a ajusta nevoile refugiaților. Această metodă ar fi, fără îndoială, complexă și necesită un angajament puternic și o cooperare intensă între părțile implicate. Cu toate acestea, ar putea oferi o oportunitate pentru refugiații ucraineni să se integreze în societățile europene și să beneficieze de oportunitățile și resursele pe care le oferă țările prospere, în timp ce ajută la gestionarea migrației și la promovarea solidarității internaționale.

4.4 Implementarea unui cadru legislativ perfecționat privind protecția refugiaților va soluționa pront problematica refugiaților. Implementarea unei noi convenții sau a unor norme privind refugiații ar putea contribui la abordarea problemelor actuale legate de migrația forțată și la îmbunătățirea protecției și a drepturilor refugiaților. Procesul de implementare ar implica negocieri internaționale și adoptarea unor reguli și mecanisme pentru a asigura respectarea acestora. Convenția sau normele ar trebui să includă o definiție clară a refugiatului, care să țină seama de noile amenințări și tipuri de persecuție, precum cele legate de schimbările climatice sau de gen. Acestea ar trebui să consolideze drepturile și protecția refugiaților, inclusiv principiul nereturnării și accesul la azil. Ele ar trebui să abordeze, de asemenea, aspecte precum protecția minorilor, egalitatea de gen și eliminarea discriminării. Implementarea unei astfel de convenții sau norme ar necesita un angajament puternic din partea comunității internaționale și ar necesita timp și eforturi semnificative. Cu toate acestea, ar putea oferi un cadru juridic puternic pentru protecția și sprijinul refugiaților într-o lume aflată în continuă schimbare.

4.5 Concluzii la Capitolul 4. Mecanismele juridice noi de incluziune a refugiaților permanent sunt cu un pas de întârziere față de problemele progresiste de care au parte subiecții exilați, de aceea este necesar o implementare continuă a pilonilor de soluție. Mecanismele juridice noi de incluziune a refugiaților sunt dezvoltate și implementate pentru a facilita procesul de integrare a

acestora în societățile de primire. Aceste mecanisme abordează aspecte legale, drepturile refugiaților și inclusivitatea socială. Multe țări au adoptat sau au consolidat legi antidiscriminare care interzic discriminarea pe criterii precum originea națională sau etnică, religia, sexul, vârsta și statusul de refugiat. Unele țări au adaptat legislația muncii pentru a permite refugiaților să acceseze mai ușor piața muncii. Aceasta include recunoașterea calificărilor și experienței lor anterioare, reducerea barierelor administrative și promovarea incluziunii lor în mediul de afaceri. Unele țări au dezvoltat programe de azil accelerate care permit refugiaților să-și obțină statutul de azilat mai rapid, ceea ce facilitează accesul la drepturi și la piața muncii.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Termenologia legată de refugiați include o serie de concepte și definiții importante pentru înțelegerea și gestionarea situației acestor persoane. Un refugiat este o persoană care a fost forțată să părăsească țara sa de origine din cauza fricii de persecuție pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinii politice, sau din cauza conflictelor armate sau violenței generalizate. Republica Moldova a fost implicată în gestionarea refugiaților și a solicitanților de azil în conformitate cu normele internaționale privind drepturile refugiaților. Cu toate acestea, Republica Moldova nu a fost un punct major de sosire pentru refugiați, așa cum au fost alte țări europene. Gestionarea și tratamentul refugiaților în Uniunea Europeană sunt subiecte complexe, iar politicile și abordările variază de la un stat membru la altul. În general, UE are în vedere normele internaționale privind drepturile refugiaților și a dezvoltat cadrul juridic și politic pentru a trata această chestiune. Concluzii generale și recomandări privind integrarea refugiaților se pot formula în urma analizei ample a diferitelor aspecte legate de migrație forțată și integrare. Concluzii generale sunt expuse prin: 1. Integrarea refugiaților este un proces complex și multifactorial, care necesită eforturi pe termen lung din partea guvernelor, a organizațiilor internaționale, a societății civile și a comunităților de primire. 2. Respectarea drepturilor omului și a principiului nereturnării trebuie să fie fundamentale în abordarea integrării refugiaților. 3. Incluziunea și acceptarea socială sunt esențiale pentru succesul integrării refugiaților în societățile gazdă. 4. Educația, învățarea limbii și pregătirea pentru locurile de muncă sunt componente critice ale integrării refugiaților. 5. Coordonarea și cooperarea între diversele părți interesate, precum guvernele, organizațiile non-guvernamentale, sectorul privat și comunitățile de primire, sunt esențiale pentru un proces de integrare eficient. Recomandări cu privire la soluționarea problematicei se redă prin: 1. Dezvoltarea unor politici și legislații clare privind azilul și protecția refugiaților, care să promoveze drepturile și incluziunea acestora. 2. Asigurarea accesului refugiaților la servicii de sănătate, educație și locuri de muncă, cu accent pe eliminarea barierelor administrative și lingvistice. 3. Dezvoltarea de programe de învățare a limbii și a culturii pentru refugiați pentru a facilita comunicarea și integrarea. 4. Promovarea cooperării regionale și internaționale pentru a gestiona fluxurile de refugiați și a împărți responsabilitățile. 5. Sprijinirea solidarității internaționale și a eforturilor de distribuire echitabilă a refugiaților între diferitele țări. 6. Promovarea dialogului intercultural și combaterea discriminării și xenofobiei prin campanii de sensibilizare. 7. Consultarea și implicarea refugiaților în procesul de elaborare și implementare a politicilor și programelor de integrare. 8. Monitorizarea și evaluarea regulată a procesului de integrare pentru a urmări impactul

și a face ajustări necesare. 9. Sprijinirea organizațiilor și a sectorului privat în dezvoltarea de programe de integrare și în furnizarea de oportunități de angajare pentru refugiați. 10. Asigurarea flexibilității și adaptabilității politicilor și programelor de integrare pentru a răspunde la schimbările în contextul migrației forțate. Aceste concluzii și recomandări reflectă importanța abordării cuprinzătoare și a cooperării la nivel internațional pentru a asigura o integrare reușită a refugiaților în societățile de primire. Integrarea refugiaților reprezintă un proces lung și dificil, dar este crucial pentru protecția și pentru asigurarea unei vieți demne pentru cei care au fost nevoiți să își părăsească țările de origine din cauza conflictelor sau persecuției.

BIBLIOGRAFIA

- 1) Raportul UNHCR. Refugiat sau Migrant? din 03.09.15
- 2) Irina Moroianu Zlătescu și col., Refugiații și statutul lor juridic, București, 1992, passim
- 3) The Convention Against Torture and the Protection of Refugees, în Refugee Survey Quarterly, vol. 24, no. 2 (2005), p. 83–97., Cristina arcisa Vergatti Statutul juridic al refugiaților INSTITUTUL ROMÂN PETRU DREPTURILE OMULUI București, 2009
- 4) Raluca Miga-Beșteliu, Catrinel Brumar, op. cit., p. 56-57.
- 5) UNHCR, Asylum Levels and Trends in Industrialized Countries, 2006, Geneva, 2007, p. 4
- 6) Nicomachean Ethics Book 2, Chapter 6, Cambridge, MA, Harvard University Press; London, William Heinemann Ltd. 1934.
- 7) Protocolul ONU privind statutul refugiaților 1967 articolul 1.A.2
- 8) ICNUR, „UNHCR va face eforturi pentru o ratificare mai largă a convențiilor privind refugiile și apatridia” [http://www.unhcr.org/news/press/1998/10/3ae6b81138/unhcr-push-wider -ratification-refugee -apatridie-conventions.html](http://www.unhcr.org/news/press/1998/10/3ae6b81138/unhcr-push-wider-ratification-refugee-apatridie-conventions.html)
- 9) Legea nr. 270 din 18-12-2008 privind azilul în Republica Moldova, Articolul 5. Atribuțiile Direcției refugiați, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130910&lang=ro
- 10) SPECIFICUL INTEGRĂRII SOCIALE A REFUGIAȚILOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA Stela MILICENCO, Doina CRĂCIUN* Universitatea de Stat din Moldova *Centrul de Caritate pentru Refugiați pag.207-214
http://dspace.usm.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/1850/24.p.207-215_113.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- 11) CONVENȚIA DIN 1951 CU PRIVIRE LA STATUTUL REFUGIAȚILOR – PERSPECTIVA INTRODUCERII NOILOR AMENDAMENTE ÎN CONDIȚIILE NOILOR TENDINȚE ALE DREPTULUI INTERNAȚIONAL CONTEMPORAN ,CZU: 341.43 + 341.231.14, Marin CHIHAI, masterand, Facultatea Drept
- 12) Solidaritatea UE cu Ucraina, <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/eu-response-ukraine-invasion/eu-solidarity-ukraine/>

- 13) Jumătate din refugiații care ajung în Germania suferă de “boli psihologice” 17.09.2015
Editor A.Răileanu, <https://www.moldpres.md/news/2015/09/17/15006146>
- 14) Declarația lui Brohi (Pakistan), UN ECOSOCOR, Sesiunea a 11-a, SR 399 (1950) parag. 29–30. Vezi și Einarsen (n 15) 57
- 15) Statutul Oficiului Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați, UNGA res 428 (V) (14 decembrie 1950) (Statutul UNHCR) cap II
- 16) POLITICI SOCIALE POLITICA ȘI PRACTICA PRIVIND INTEGRAREA IMIGRANȚILOR ȘI REFUGIAȚILOR ÎN STATELE EUROPENE, MIRCEA RADU, https://ec.europa.eu/migrant-integration/sites/default/files/2011-02/doc1_18864_250852215.pdf
- 17) Regândirea conceptului de refugiat în contextul schimbărilor climatice: câteva abordări terminologice și jurisprudențiale, Marinela Elisabeta POPESCU
<https://rtsa.ro/rtsa/index.php/rtsa/article/viewFile/622/619>

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI TEMA TEZEI

1. *Problematica și fluxul refugiaților ucrainei în societatea europeană prin prisma mecanismelor social-politici*. În: Conferința internațională „Statul, securitatea și drepturile omului în era digitală” Chișinău, Moldova, 8-9 decembrie 2023. CZU: 341.43(=161.2):061.1EU:341.123.04, pp. 160-169, https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/183444
2. *Protecția situativă pe plan social-economic a refugiaților minori ucraineni din Republica Moldova în raport cu tendințele țării de integrare europeană*. În: Conferința internațională „Promotion of Social and Economic Values in the Context of European Integration” Ediția a 5-a, Chișinău, Moldova, 2-3 decembrie 2022 JEL: K37, pp. 58-65. Disponibil în IBN: 24 ianuarie 2023, https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/172487
3. *Piloni juridici internațional-europeani de protecție a refugiaților în momentul integrării sociale*. În: Conferința internațională „Reglementarea utilizării resurselor naturale: realizări și perspective” Maximovca, Moldova, 30, septembrie - 1 octombrie 2021, CZU: 341 pp. 589-594. Disponibil în IBN: 11 ianuarie 2022, https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/147482
4. *Importanța jurisprudenței internațional-europene asupra incluziunii sociale a refugiaților*. În: Conferința internațională „Promovarea valorilor social-economice în contextul integrării europene” Chișinău, Moldova, 11 decembrie 2020, CZU: [341.231.14+364.04-054.73](4), pp. 113-120. Disponibil în IBN: 1 aprilie 2021, https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/126393
5. *Sistemul internațional-european de ocrotirea sănătății a refugiaților pe timpul pandemiei Covid-19 în raport cu procesul integrării sociale*. În: Conferința „Promotion of Social and Economic Values in the Context of European Integration” 4, Chișinău, Moldova, 3-4 decembrie 2021, CZU: [616-036.21:578.834+36-054.73](100+4), pp. 26-31. Disponibil în IBN: 29 aprilie 2022 https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/155353
6. *Fundamentul digitalizării sistemului juridic în raport cu incluziunea socială a refugiaților*, USEM, din 20 noiembrie 2023, în Vector European Numărul 2 / 2023 / ISSN 2345-1106 / ISSN e 2587-358X, CZU: 341.215.43, Pag. 12-16, https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/190778
7. *Segmentul juridico-practic de adaptare a refugiaților în societatea europeană*, USPÉE, în Revista Națională de Drept Numărul 1(249) / 2023 / ISSN 1811-0770, din 9 noiembrie 2023, CZU: 341.215.43:341.231.14, Pag. 70-79, https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/190239
8. *Procedeu de incluziune educațională a refugiaților în Republica Moldova prin evitarea obstacolelor asimilative*, USM, în STUDIA UNIVERSITATIS MOLDAVIAE, CZU: 342.733-054.73(478), Pag. 160-165, ISSN 1814-3199, https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/193820
9. *Împiedimentele incluziunii psiho-socială a refugiaților ca consecință a stresului post-traumatic dobândit în țara natală*, USEM, în Vector European Numărul 1 / 2024 / ISSN 2345-1106, din 7 mai 2024, CZU: 341.215.43:341.231.14, pag. 9-14, https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/203388

Adnotare

Fuior Artur, „Impactul jurisdicției internaționale și europene asupra incluziunii sociale a refugiaților”, Teza de doctor în drept, la specialitatea 552.08. Drept internațional și European public, Chișinău, 2026

Structura tezei: Introducere, patru capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografia constituită din 187 titluri, 190 de pagini de text de bază. La tema tezei au fost publicate 8 lucrări științifice (publicații, conferințe).

Cuvinte-cheie : Jurisprudență internațională, Incluziune socială, Refugiați, Protecția drepturilor omului, Drepturile refugiaților, Drepturi socio-economice, Cooperare internațională, Drepturile copiilor refugiați.

Scopul lucrării: lucrarea are drept obiectiv să analizeze și să constate în mod comparativ, practic măsurile adoptate cu privire la incluziunea refugiaților adică cât sunt de efective și de ce elemente suplimentare sunt necesare. Scopul acestui studiu este de a prezenta deciziile și interpretările legale stabilite de instanțe și organizații internaționale, europene cu privire la drepturile și obligațiile refugiaților în raport cu statele gazdă.

Obiectivele cercetării: Examinarea și implimentarea măsurilor de protecție a refugiaților, analiza respectării drepturilor refugiaților în cadrul statului adoptiv, stabilirea rolului și atribuțiilor subiecților în țara gazdă, elaborarea unui nou cadru legal la nivel național și internațional.

Noutatea și originalitatea științifică: Contribuția la cercetarea unor metode și aspecte de actualitate cu privire la afecțiunile refugiaților. Asimilarea necesității respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale refugiaților ca principiu călăuzitor în abordarea politicii de stat la nivel național cât și internațional prin aplicarea aspectelor teoretice și practice.

Problema științifică importantă soluționată în domeniul de cercetare constă în analiza particularităților inclusive ale refugiaților, cu scopul de a dezvolta un cadru normativ nou aplicabil pentru identificarea și soluționarea corectă a problematicii, investigarea comparativă realizată în urma cercetării situației drepturilor refugiaților în zona europeană menționată, efectele sale fiind cel mai potrivit mod de a produce concluzii pertinente.

Semnificația teoretică: lucrarea oferă baza legală și practică ce ține de refugiați pentru orice cercetare care în vedere investigării unui aspect comparativ.

Valoarea aplicativă: studiul dat poate fi oferit ca material de bază atât pentru specialiștii din mediul academic cât și pentru practicieni pentru formularea unor soluții durabile.

Implementarea rezultatelor științifice: valorificarea lor într-un volum de specialitate, prin dezvoltarea în continuare a acestei linii de cercetare, puse în discuție în cadrul ședințelor publice.

Аннотация

Фуйор Артур, «Влияние международной и европейской юрисдикции на социальную интеграцию беженцев», диссертация на соискание степени доктора права, специальность 552.08. Международное и европейское публичное право, Кишинев, 2026.

Структура диссертации: Введение, четыре главы, общие выводы и рекомендации, библиография, состоящая из 187 названий, 190 страниц основного текста. По теме диссертации опубликовано 8 научных работ (публикаций, докладов на конференциях).

Ключевые слова: Международная юриспруденция, Социальная интеграция, Беженцы, Защита прав человека, Права беженцев, Социально-экономические права, Международное сотрудничество, Права детей-беженцев.

Цель работы: работа направлена на сравнительный, практический анализ и обоснование мер, принятых в отношении интеграции беженцев, то есть их эффективности и необходимых дополнительных элементов. Цель данного исследования – представить решения и правовые толкования, установленные международными и европейскими судами и организациями в отношении прав и обязанностей беженцев по отношению к принимающим государствам.

Задачи исследования: Изучение и реализация мер защиты беженцев, анализ соблюдения прав беженцев в принимающем государстве, установление роли и полномочий субъектов в принимающей стране, разработка новой правовой базы на национальном и международном уровнях.

Научная новизна и оригинальность: вклад в исследование современных методов и аспектов, касающихся положения беженцев. Усвоение необходимости уважения основных прав и свобод беженцев как руководящего принципа при подходе к государственной политике на национальном и международном уровнях с применением теоретических и практических аспектов. Важная научная проблема, решаемая в данной области исследований, заключается в анализе инклюзивных особенностей беженцев с целью разработки новой применимой нормативной базы для правильного определения и решения проблемы, сравнительного исследования, проводимого на основе изучения ситуации с правами беженцев в указанном европейском регионе, при этом его результаты являются наиболее подходящим способом получения соответствующих выводов.

Теоретическая значимость: работа обеспечивает правовую и практическую основу, касающуюся беженцев, для любых исследований, направленных на изучение сравнительного аспекта.

Прикладная ценность: данное исследование может быть предложено в качестве базового материала как для академических специалистов, так и для практиков для разработки устойчивых решений.

Внедрение научных результатов: их практическое применение в специализированном издании, дальнейшее развитие данного направления исследований, обсуждение на публичных конференциях.

Annotation

Fuior Artur, "The impact of international and European jurisdiction on the social inclusion of refugees", Doctor of Law Thesis, specialty 552.08. Public International and European Law, Chisinau, 2026

Thesis structure: Introduction, four chapters, general conclusions and recommendations, bibliography consisting of 187 titles, 190 pages of basic text. On the topic of the thesis, 8 scientific works (publications, conferences) were published.

Keywords: International jurisprudence, Social inclusion, Refugees, Human rights protection, Refugee rights, Socio-economic rights, International cooperation, Rights of refugee children.

Purpose of the work: the work aims to analyze and establish in a comparative, practical way the measures adopted regarding the inclusion of refugees, that is, how effective they are and what additional elements are necessary. The purpose of this study is to present the decisions and legal interpretations established by international and European courts and organizations regarding the rights and obligations of refugees in relation to host states.

Research objectives: Examination and implementation of refugee protection measures, analysis of respect for refugee rights within the adoptive state, establishment of the role and attributions of subjects in the host country, development of a new legal framework at the national and international levels.

Scientific novelty and originality: Contribution to the research of current methods and aspects regarding refugee conditions. Assimilation of the need to respect the fundamental rights and freedoms of refugees as a guiding principle in approaching state policy at the national and international levels by applying theoretical and practical aspects. The important scientific problem solved in the research field consists in the analysis of the inclusive particularities of refugees, with the aim of developing a new applicable normative framework for the correct identification and resolution of the issue, the comparative investigation carried out following the research of the situation of refugee rights in the mentioned European area, its effects being the most appropriate way to produce pertinent conclusions.

Theoretical significance: the work provides the legal and practical basis related to refugees for any research that aims to investigate a comparative aspect.

Applicative value: this study can be offered as basic material for both academic specialists and practitioners for formulating sustainable solutions.

Implementation of scientific results: their valorization in a specialized volume, through the further development of this line of research, discussed during public meetings.

FUIOR ARTUR

Impactul jurisdicției internaționale și europene asupra incluziunii sociale a refugiaților

Specialitatea științifică 552.08 DREPT INTERNAȚIONAL ȘI EUROPEAN PUBLIC

Rezumatul tezei de doctor în drept

Aprobat spre tipar :.....	Formatul hîrtiei 60x84 1/16
Hîrtie offset. Tipar offset.	Tiraj 15 ex.
Coli de tipar:	Comanda nr.

© Fuior Artur, 2026

Editura

Tipografia „Pulsul Pieței”

Chișinău, str. Gh. Iablocikin, 5